

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

2024.03.25 № 1/296
танай _____-ны № _____-т

**ЗАГ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА М.БАТБАЯР ТАНАА**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Заг сумын Засаг даргын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд баталгаажуулах аудит хийж, аудитын тайлан, дүгнэлтийг хүргүүлж байна.

Аудитаар тогтоосон акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг тогтоосон хугацаанд ирүүлнэ үү.

Хавсралт ²⁷.....хуудастай.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

503060?

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2024/4/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Баянхонгор хот 2024.03.25	Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Ахлах аудитор: М.Алтантуяа Утас: 99442140 Аудитор: Б.Наранцэцэг Утас: 88093788 Цахим хуудас: www.audit.mn	Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn М.Алтантуяа Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn Б.Наранцэцэг Цахим хаяг: Narantsetsegbat@audit.gov.mn
--	--	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
Асуудлыг онцолсон хэсэг	3
Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.	3
Аудитын гол асуудал	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	13
3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө	15
3.5.2 Авлага	15
3.5.4 Бараа материал	16
3.5.6 Үндсэн хөрөнгө	16
3.5.7 Өр төлбөр	17
3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо	18
3.5.11 Орлогын данс	18
3.5.12 Зардлын данс	19
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	24
4.1 Ерөнхий зүйл	24
4.2 Материаллаг байдал	24
4.5 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	25
4.6 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	25
4.6.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	25
4.7 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	25
4.7.1 Завсрын аудитын талаар	25
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	26
5.1 Зөвлөмж	26

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

ЗАГ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
М.БАТБАЯР ТАНАА

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement_bayankhongor@audit.gov.mn

2024.03.25 № 2/НО
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Заг сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

5020406

Тус сум нь 15 нэр төрлийн орлогоор 213,350.0 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээс 333,512.2 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлого 156.3 хувьтай биелүүлж, аймгийн төсөвт 218,183.4 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Заг сумын Засаг даргын 2020-2024 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийн 2023 оны хэрэгжилтийг 78.0 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Заг сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан. Танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Заг сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,049,381.42	1,050,869.66
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	784,414.39	620,742.97
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	784,414.39	620,742.97
31210	Төгрөг	784,414.39	620,742.97
31211	Төрийн сангийн харилцах	784,414.39	620,742.97
33	АВЛАГА	185,326.88	249,416.53
33500	Бусад авлага	18,509.00	115,730.28
33510	Байгууллагаас авах авлага	17,500.00	25,730.28
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	1,009.00	90,000.00
33600	Зээлийн авлага	166,817.88	133,686.26
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	166,817.88	133,686.26
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	166,817.88	133,686.26
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	60,162.81	91,368.31
35100	Түүхий эд материал	37,641.56	47,877.19
35110	Тусгай зориулалттай материал	37,641.56	47,877.19
35400	Хангамжийн материал	22,521.26	21,099.80
35410	Бичиг хэргийн материал	1,272.30	978.74
35420	Аж ахуйн материал	3,267.81	2,698.81
35450	Барилгын засварын материал	4,000.00	4,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	13,981.15	13,422.25
35500	Биологийн хөрөнгө	0.00	15,800.00
35600	Мал амьтад	0.00	6,591.33
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	19,477.34	89,341.84
36100	Барааны нөөц	4,714.84	4,714.84
36300	Тэжээлийн нөөц	14,762.50	84,627.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,166,989.86	1,421,129.42
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,166,989.86	1,421,129.42
39200	Биет хөрөнгө	1,128,996.70	1,383,386.26
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	742,754.12	874,516.84
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-73,325.71	-91,454.45
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	140,804.80	162,094.80
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-73,361.47	-91,563.72
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	382,047.24	304,334.99
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-212,433.50	-147,062.27
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	37,816.33	40,453.33
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-25,564.60	-28,213.72
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	505,030.10	689,471.45
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-295,905.62	-330,326.00
39217	Ном	1,135.00	1,135.00
39300	Биет бус хөрөнгө	37,993.17	37,743.17
39301	Програм хангамж	2,300.00	2,300.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-570.83	-820.83
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	36,264.00	36,264.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,216,371.29	2,471,999.08
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,216,371.29	2,471,999.08
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,216,371.29	2,471,999.08
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	544,528.09	544,528.09
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	544,528.09	544,528.09
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,351,913.31	1,607,541.10
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	5,001,419.99	1,441,913.31
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-3,649,506.68	165,627.79
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	319,929.89	319,929.89
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,216,371.29	2,471,999.08

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

/мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,573,078.06	1,781,959.14
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	719,999.97	327,193.30
110	Орлогын албан татвар	134,313.60	194,216.15
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	134,313.60	194,216.15
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	99,293.06	138,212.34
110002	Үйл ажиллагааны орлого	13,010.83	23,746.95
110003	Хөрөнгийн орлого	21,127.45	27,662.59
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	882.26	4,594.26
113	Хөрөнгийн албан татвар	22,654.17	40,216.01
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	751.92	1,473.51
113002	Бууны албан татвар	1,920.00	2,640.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	19,982.25	36,101.50
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	563,032.20	92,762.13
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	4,001.60	3,431.20
118001	Улсын тэмдэгийн хураамж	582.20	448.80
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	0.00	300.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	3,419.40	2,682.40
1181	Газрын төлбөр	1,593.16	5,810.93
118101	Газрын төлбөр	1,593.16	2,256.22
118102	Дуудлага худалдаа	0.00	3,554.71
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	557,437.44	83,520.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	557,437.44	83,520.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	452,643.38	418,060.09
120	Нийтлэг татварын бус орлого	452,643.38	418,060.09
120003	Торгуулийн орлого	7,660.00	6,319.05
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	3,797.16	114,772.64
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,767.16	114,122.64
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,030.00	650.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	377,623.27	275,151.07
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	63,562.96	21,817.33
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,400,434.71	1,036,705.76
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	62,312.17	36,101.78
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	62,312.17	36,101.78
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	42,299.34	35,354.98
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	37,299.34	32,627.09
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000.00	2,727.89
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,295,823.20	965,249.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	497,107.60	741,182.70
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	134,965.80	224,066.30
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,725,373.44	1,616,331.35
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,725,373.44	1,616,331.35
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	754,682.31	1,299,185.55
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	260,141.43	411,982.48
210101	Үндсэн цалин	213,737.59	274,722.24
210102	Нэмэгдэл	44,880.39	126,023.89
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	2,268.36
210104	Урамшуулал	1,523.45	8,968.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	32,610.49	53,191.96
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,694.78	36,861.79
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,155.91	4,131.08
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,096.35	3,131.38
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	489.56	834.53
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,173.89	8,233.18

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	33,006.18	44,772.07
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,832.26	9,690.69
210302	Түлш, халаалт	23,173.92	32,081.38
210303	Цэвэр, бохир ус	0.00	3,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	44,626.04	63,869.52
210401	Бичиг хэрэг	10,115.35	16,998.41
210402	Тээвэр, шатахуун	24,433.19	26,379.56
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	637.60	557.65
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,996.60	6,859.50
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	2,000.00	374.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	0.00	1,152.40
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	0.00	11,548.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	66,980.30	19,536.00
210604	Урсгал засвар	66,980.30	19,536.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,662.00	15,725.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,662.00	15,725.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	147,523.94	482,651.36
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	143,401.94	478,689.86
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564.00	3,591.50
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	0.00	370.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	161,431.94	207,457.16
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,426.40	102,878.85
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,196.70	6,299.05
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	96,808.84	98,279.26
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	970,691.13	317,145.80
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	32,947.30	24,965.60
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	14,353.00	14,030.60
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	18,594.30	10,935.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	937,743.83	292,180.20
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	898,233.50	292,180.20
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	847,704.62	165,627.79
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-3,649,506.68	165,627.79

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,483,681.14	1,819,448.02	2,743,005.79	6,046,134.95
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	544,528.09	319,929.89	1,351,913.31	2,216,371.29
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	544,528.09	319,929.89	5,001,419.99	5,865,877.96
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-939,153.05	-1,499,518.13	2,258,414.20	-180,256.98
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-3,649,506.68	-3,649,506.68
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	544,528.09	319,929.89	1,351,913.31	2,216,371.29
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	544,528.09	319,929.89	1,607,541.10	2,471,999.08
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	544,528.09	319,929.89	1,441,913.31	2,306,371.29
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	90,000.00	90,000.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	165,627.79	165,627.79

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,393,946.86	1,518,122.37
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	719,999.97	327,193.30
110	Орлогын албан татвар	134,313.60	194,216.15
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	134,313.60	194,216.15
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	99,293.06	138,212.34
110002	Үйл ажиллагааны орлого	13,010.83	23,746.95
110003	Хөрөнгийн орлого	21,127.45	27,662.59
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	882.26	4,594.26
113	Хөрөнгийн албан татвар	22,654.17	40,215.01
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	751.92	1,473.51
113002	Бууны албан татвар	1,920.00	2,640.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	19,982.25	36,101.50
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	563,032.20	92,762.13
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	4,001.60	3,431.20
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	582.20	448.80
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	0.00	300.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	3,419.40	2,682.40
1181	Газрын төлбөр	1,593.16	5,810.93
118101	Газрын төлбөр	1,593.16	2,256.22
118102	Дуудлага худалдаа	0.00	3,554.71
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	557,437.44	83,520.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	557,437.44	83,520.00

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	39,028.48	154,223.32
120	Нийтлэг татварын бус орлого	39,028.48	154,223.32
120003	Торгуулийн орлого	7,660.00	6,319.05
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	31,368.48	147,904.27
120004 1	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	30,338.48	147,554.27
120004 2	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,030.00	350.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,634,918.41	1,036,705.76
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	62,312.17	36,101.78
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	62,312.17	36,101.78
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	42,299.34	35,354.98
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрсөнгө,түүнтэй адилгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	37,299.34	32,627.09
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000.00	2,727.89
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,530,306.90	965,249.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	497,107.60	741,182.70
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	134,965.80	224,066.30
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,802,757.54	1,225,814.67
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,802,757.54	1,225,814.67
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	805,207.58	1,148,396.79
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	276,580.79	411,982.48
210101	Үндсэн цалин	213,729.90	274,722.24
210102	Нэмэгдэл	44,880.39	126,023.89
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	2,268.36
210104	Урамшуулал	1,523.45	8,968.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	34,531.21	53,191.96
210201	Тэтгэврийн даатгал	23,966.31	36,861.79
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,356.28	4,131.08
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,183.62	3,131.38
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	521.52	834.53
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,503.49	8,233.18
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	219,051.49	273,777.61
210301	Гэрэл, цахилгаан	18,168.91	26,130.16
210302	Түлш, халаалт	197,669.54	242,047.45
210303	Цэвэр, бохир ус	3,213.03	5,600.00

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	43,243.04	55,784.29
210401	Бичиг хэрэг	9,735.65	16,704.85
210402	Тээвэр, шатахуун	24,433.19	26,285.56
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	637.60	557.65
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,996.60	6,859.50
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,440.00	5,376.73
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,105.30	47,873.00
210602	Тавилга	0.00	1,200.00
210604	Урсгал засвар	14,105.30	46,673.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,662.00	15,725.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,662.00	15,725.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	56,461.54	177,135.65
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	52,339.54	173,201.65
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564.00	3,564.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	0.00	370.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	152,872.20	112,926.80
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	140,675.50	106,627.75
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,196.70	6,299.05
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	997,549.97	77,417.88
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	32,947.30	24,965.60
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.00	14,030.60
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	18,594.30	10,935.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	964,602.67	52,452.28
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	62,312.17	36,101.78
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,057.00	16,350.50
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	591,189.31	292,307.70
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	198,128.00	455,979.12
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	198,128.00	455,979.12
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	198,128.00	455,979.12
220001	Барилга байгууламж	102,300.00	378,711.37
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	95,828.00	77,267.75
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(198,128.00)	(455,979.12)
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	393,061.31	(163,671.42)
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	391,353.08	784,414.39
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	784,414.39	620,742.97

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувиар
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,860,419.60	1,500,837.03	359,582.57	80.7%
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,510,459.10	1,231,625.66	278,833.44	81.5%
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,455,274.10	1,206,660.06	248,614.04	82.9%
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	445,110.50	411,982.48	33,128.02	92.6%
210101	Үндсэн цалин	286,726.70	274,722.24	12,004.46	95.8%
210102	Нэмэгдэл	146,247.80	126,023.89	20,223.91	86.2%
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,168.00	2,268.36	899.64	71.6%
210104	Урамшуулал	8,968.00	8,968.00	0.00	100.0%
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	55,610.80	53,191.96	2,418.84	95.7%
210201	Тэтгэрийн даатгал	37,695.60	36,861.79	833.81	97.8%
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,481.10	4,131.08	350.02	92.2%
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,584.90	3,131.38	453.52	87.3%
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	887.00	834.53	52.48	94.1%
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,962.20	8,233.18	729.02	91.9%
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	310,886.80	273,777.61	37,109.19	88.1%
210301	Гэрэл, цахилгаан	41,539.40	26,130.16	15,409.24	62.9%
210302	Түлш, халаалт	260,647.40	242,047.45	18,599.95	92.9%
210303	Цэвэр, бохир ус	8,700.00	5,600.00	3,100.00	64.4%
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	66,108.40	56,498.29	9,610.11	85.5%
210401	Бичиг хэрэг	17,843.10	16,704.85	1,138.25	93.6%
210402	Тээвэр, шатахуун	29,939.40	26,285.56	3,653.84	87.8%
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,025.90	557.65	1,468.25	27.5%
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	10,200.00	6,859.50	3,340.50	67.3%
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,100.00	6,090.73	9.27	99.8%
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	67,200.00	56,950.75	10,249.25	84.7%
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,300.00	5,277.75	22.25	99.6%
210602	Тавилга	5,000.00	5,000.00	0.00	100.0%
210604	Урсгал засвар	56,900.00	46,673.00	10,227.00	82.0%
2107	Томилолт, зочны зардал	17,195.60	15,725.00	1,470.60	91.4%
210702	Дотоод албан томилолт	17,195.60	15,725.00	1,470.60	91.4%
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	291,362.00	207,107.17	84,254.83	71.1%
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	286,040.00	203,173.17	82,866.83	71.0%
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500.00	0.00	500.00	0.0%
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	18.00	0.00	18.00	0.0%
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	40.00	0.00	40.00	0.0%
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,764.00	3,564.00	200.00	94.7%
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	1,000.00	370.00	630.00	37.0%
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	201,800.00	131,426.80	70,373.20	65.1%
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	194,200.00	125,127.75	69,072.25	64.4%
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,600.00	6,299.05	1,300.95	82.9%
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	55,185.00	24,965.60	30,219.40	45.2%
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	55,185.00	24,965.60	30,219.40	45.2%
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	44,051.00	14,030.60	30,020.40	31.9%
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	11,134.00	10,935.00	199.00	98.2%
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	349,960.50	269,211.37	80,749.13	76.9%
220001	Барилга байгууламж	349,960.50	269,211.37	80,749.13	76.9%

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,860,419.60	1,539,216.33	321,203.27	82.7%
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	229,953.20	0.00	229,953.20	0.0%
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	229,953.20	0.00	229,953.20	0.0%
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,004,740.00	1,500,812.06	(496,072.06)	149.4%
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,004,740.00	1,276,745.76	(272,005.76)	127.1%
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	625,726.40	38,404.27	587,322.13	6.1%
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	33,000.00	38,054.27	(5,054.27)	115.3%
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000.00	350.00	650.00	35.0%
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	591,726.40	0.00	591,726.40	0.0%
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	48	48	0	100.0%
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2	0	100.0%
610001	Төсвийн байгууллага	2	2	0	100.0%
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	23	23	0	100.0%
620001	Удирдах ажилтан	9	9	0	100.0%
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	12	12	0	100.0%
620003	Үйлчлэх ажилтан	2	2	0	100.0%
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	23	23	0	100.0%
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	10	0	100.0%
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6	6	0	100.0%
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7	7	0	100.0%

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	42,299.30	35,354.98
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	42,299.30	35,354.98
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	38,242.30	19,004.48
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	38,242.30	19,004.48
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	38,242.30	19,004.48
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	4,057.00	16,350.50
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	4,057.00	16,350.50
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,057.00	16,350.50
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	42,299.30	35,354.98
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	42,299.30	35,354.98
131103	ЗГНХЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	37,299.30	32,627.09
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000.00	2,727.89

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Заг сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Орон нутгийн бие даан хөгжих боломжийг бүрдүүлж эрчимжсэн мал аж ахуй, газар тариалангийн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж, хүний хөгжил, язгуур эрх ашиг, өв соёл ёс заншлаа эрхэмлэн дээдэлж, төрийн үйлчилгээнд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэн, айл өрх бүр ажил орлоготой, байгалийн тэнцвэрт байдлыг хангасан хөгжингүй эдийн засагтай үйлдвэрлэгч сум болно” гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Хөдөө аж ахуйг хөгжүүлэх
- Газар тариаланг хөгжүүлэх
- Нийтийн аж ахуй, жижиг дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх
- Байгаль хамгаалах хөтөлбөр
- Сумын эдийн засаг нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийг хэрэгжүүлэх
- Төрийн бодлого, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, сурталчлах, сургалт сурталчилгаа
- Сумын засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан зорилтуудыг хэрэгжүүлэх
- Монгол улсын Засгийн газраас Боловсрол Соёл, Эрүүл мэндийн салбарт хэрэгжиж буй дэд хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэх
- Иргэдийн оролцоог хангах

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудит/аудиторын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах дотоод аудитораас шууд тусалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллага нь 2018 онд аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү төрийн сангийн хэлтсээс гаргасан "Төсөвт байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын жишиг баримт бичиг"-ийг үйл ажиллагаандаа ашиглаж, санхүүгийн тайлан бэлтгэхдээ мөрдөж ажиллаж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан "Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 255,627.79 мянган төгрөгөөр буюу 11.5 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн үзүүлэлт төгрөгөөр/

/мянган

Балансын үзүүлэлт	Эжний үлдэгдэл		Эцсийн үлдэгдэл		Өөрчлөлт	
	Дүн	Эзлэх хувь	Дүн	Эзлэх хувь	Дүн	Эзлэх хувь
Б						
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,049,381.43	47.3%	1,050,869.66	42.5%	1,488.23	100.1%
Мөнгөн хөрөнгө	784,414.39	35.4%	620,742.97	25.1%	(163,671.42)	79.1%
Авлага	185,326.88	8.4%	249,416.53	10.1%	64,089.65	134.6%
Урьдчилгаа		0.0%		0.0%	-	
Бараа материал	79,640.16	3.6%	180,710.16	7.3%	101,070.00	226.9%
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,166,989.86	52.7%	1,421,129.42	57.5%	254,139.55	121.8%
Үндсэн хөрөнгө	1,848,151.59	83.4%	2,110,570.41	85.4%	262,418.82	114.2%
Хуримтлагдсан элэгдэл	(681,161.72)	-30.7%	(689,440.99)	-27.9%	(8,279.27)	101.2%
Нийт хөрөнгө	2,216,371.29	100%	2,471,999.08	100%	255,627.78	111.5%
Өр төлбөр	-	0.0%		0.0%	-	
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	2,216,371.29	100.0%	2,471,999.08	100.0%	255,627.79	111.5%
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	2,216,371.29	100.0%	2,471,999.08	100.0%	255,627.79	111.5%

Эх сурвалж: Заг сумын санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Дээрх хүснэгтээс харахад, өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан нь мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгийн данс байна.

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 784,414.3 мянга, эцсийн үлдэгдэл 620,742.9 мянган төгрөг болж 163,671.4 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл төгрөгөөр/

/мянган

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ ДҮН	784,414.3	620,742.9	-163,671.4
31200	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	784,414.3	620,742.9	-163,671.4
31210	Төгрөг	784,414.3	620,742.9	-163,671.4
31211	Төрийн сангийн харилцах	784,414.3	620,742.9	-163,671.4

Эх сурвалж: Заг сумын санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 620,742.9 мянган төгрөг нь төрийн сангийн орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд буцаан төвлөрүүлсэн 182,081.6 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд 74,862.2 мянга, Сум хөгжүүлэх сангийн дансанд 65,239.7 мянга, орон нутгийн ерөнхий орлогын үлдэгдэл 480,640.8 мянган төгрөг байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 185,326.8 мянга, эцсийн үлдэгдэл 249,416.5 мянган төгрөг болж 64,089.7 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Хувь
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	-	-	0.1
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	-	-	-	-
33510	Байгууллагаас авах авлага	17,500.0	25,730.2	8,230.2	0.47
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	1,009.0	90,000.0	88,991.0	88.2
336	Зээлийн авлага	166,817.8	133,686.2	(33,131.6)	19.8
	Дүн	185,326.8	249,416.4	64,089.7	34.6

Эх сурвалж: Заг сумын санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Тайлант онд авлага дансны үлдэгдэл өссөн шалтгаан нь ЗДТГ-ын үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй дутагдсан 90,000.0 мянган төгрөгийн өртөг бүхий моторыг үндсэн хөрөнгөөс хасаж авлага үүсгэсэн, мөн өвс тэжээлийн авлага 6,500.0 мянган төгрөг, гэрэл цахилгааны авлага 64.1 мянган төгрөг, нэмэлтийн дансны санхүүжилтийн авлага 16,350.5 мянган төгрөг тайлант онд үүссэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 4. Авлагын үлдэгдэл /байгууллагаар/

/мянган төгрөгөөр/

Д.д	Байгууллагуудын нэр	Авлагын эхний үлдэгдэл	Авлагын эцсийн үлдэгдлийн ДҮН	Зөрүү	Хувь
1	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	-	-	-	-
2	Засаг даргын тамгын газар	-	112,914.6	112,914.6	45.3
3	Орон нутгийн хөгжлийн сан	18,509.0	2,815.6	(15,693.6)	0.01
4	Хоршоо хөгжүүлэх сан	166,817.8	133,686.2	(33,131.6)	53.6
	НИЙТ ДҮН	185,326.8	249,416.4	64,089.6	100.0

Эх сурвалж: Заг сумын санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Нийт авлагын 53.6 хувь буюу 133,686.2 мянган төгрөгийг хоршоо хөгжүүлэх сангийн авлага, 45.3 хувь буюу 112,914.6 мянган төгрөг нь ЗДТГазрын, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн зураг төсвийн авлага 0,01 хувь буюу 2,815.6 мянган төгрөг тус тус байна. Хоршоо хөгжүүлэх сангийн авлага оны эхэнд 166,817.8 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд энэ онд зээл олгоогүй сангийн үйл ажиллагааны зардалд мөнгө зарцуулаагүй бөгөөд тус санд зээл зээлийн хүүд 38,054.2 мянган төгрөгийн төвлөрч оны эцэст 133,686.2 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүүгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна.

3.5.4 Бараа материал

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 180,710.1 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 101,070.0 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 5. Бараа материалын үлдэгдэл

/ мянган төгрөгөөр/

Эх сурвалж: Заг сумын санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Хувь
Мал амьтад	0	6,591.30	6,591.30	3.6%
Бичиг хэргийн материал	1,272.3	978.8	-293.50	0.5%
Аж ахуйн материал	3,267.8	2,698.8	-569.00	1.5%
Тусгай зориулалтын материал	37,641.6	47,877.2	10,235.60	26.5%
Биологийн хөрөнгө		15,800.0	15,800.00	8.7%
Барилгын засварын материал	4,000.0	4,000.0	0.00	2.2%
Бусад хангамжийн материал	13,981.1	13,422.2	-558.90	7.4%
Нөөцийн бараа	19,477.3	89,341.8	69,864.50	49.4%
Дүн	79,640.10	180,710.10	101,070.00	100%

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 180,710.1 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 101,070.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь сумын ЗДТГ -ын өвс, тэжээлийн нөөцийн үлдэгдэл нэмэгдсэн мөн 6,591.3 мянган төгрөгийн сайн үүлдвэрийн бух, 30ширхэг хуц үнэ төлбөргүй, Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд 15,800.0 мянган төгрөгийн мод суулгац худалдан авч үлдэгдлээр тайлагнасан нь голлох нөлөө үзүүлж байна.

Хүснэгт 6. Бараа материалын үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Бараа материалын орлого, зарлагын үзүүлэлт	Дүн
2023 оны эхний үлдэгдэл	169,791.1
Нэмэгдсэн	248,002.2
Худалдан авсан	226,184.8
Шилжүүлэн авсан	3,678.0
Залруулга	18,139.3
Хасагдсан	149,932.2
Худалдсан, зарцуулсан	145,779.8
Шилжүүлсэн	1,152.4
2023 оны эцсийн үлдэгдэл	180,710.1

Эх сурвалж: Заг сумын санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 248,002.2 мянган төгрөгийн бараа материалын 226,184.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч, 3,678.0 мянган төгрөгийн өвс тэжээлийн орлогыг залруулан бүртгэсэн, Сум дундын ойн ангиас 11,548.0 мянган төгрөгийн өвс тэжээл үнэ төлбөргүй ирснийг санхүүгийн тайлангийн аудитын явцад залруулан бүртгэсэн, 6,591.3 мянган төгрөгийн сайн үүлдэрийн эцэг малыг "Хөдөөгийн хөгжил" төслийн хүрээнд үнэ төлбөргүй олгосон байна.

Мөн тайлант онд нийт 145,779.8 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулж, ЗДТГ-ын 1,152.4 мянган төгрөгийн бараа материалыг акталсан байна.

3.5.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 2,110,570.3 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 262,418.8 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Хүснэгт 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Эх сурвалж: Заг сумын санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	1,809,587.50	2,072,006.30	262,418.80	98.2%
Барилга байгууламж, орон сууц	742,754.10	874,516.80	131,762.70	41.4%
Тээврийн хэрэгсэл	140,804.80	162,094.80	21,290.00	7.7%
Машин тоног төхөөрөмж	382,047.20	304,335.00	-77,712.20	14.4%
Тавилга эд хогшил	37,816.30	40,453.30	2,637.00	1.9%
Номын фонд	1,135.00	1,135.00	0.00	0.1%
Бусад үндсэн хөрөнгө	505,030.10	689,471.40	184,441.30	32.7%
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	38,564.00	38,564.00	0.00	1.8%
Программ хангамж	2,300.00	2,300.00	0.00	0.1%
Бусад биет бус хөрөнгө	36,264.00	36,264.00	0.00	1.7%
	1,848,151.50	2,110,570.30	262,418.80	100.0%

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 2,110,570.3 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 262,418.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн бөгөөд барилга байгууламж 131,762.2 мянган төгрөгөөр, тээврийн хэрэгсэл 21,290.0 мянган төгрөгөөр тоног төхөөрөмж 12,288.0 мянган төгрөгөөр, тавилга эд хогшил 2,637.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь нөлөөлж байна.

Хүснэгт 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл төгрөгөөр/

/мянган

Байгууллагуудын нэрс	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Хувь
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	16,553.7	40,331.5	23,777.8	1.9
Засаг даргын тамгын газар	1,831,597.8	2,070,238.9	238,641.1	98.1
Дүн	1,848,151.5	2,110,570.4	262,418.8	100.0

Эх сурвалж: Заг сумын санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Тайлант онд нэмэгдсэн 352,418.8 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн 78.1 хувь буюу 275,151.1 мянган төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан байна. Үүнд: Сумын ЗДТГ-т сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн эх үүсвэрээр 127,899.7 мянган төгрөгийн барилга байгууламж 144,461.4 мянган төгрөгийн бусад үндсэн хөрөнгө, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2,790.0 мянган төгрөгийн мотоцикл үнэ төлбөргүй хүлээн авч орлогодсон. Мөн 77,267.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан байна.

Орон нутгийн өмчийн газрын 2023.12.07-ны өдрийн А/376 тоот албан бичгээр 90,000.0 мянган төгрөгийн моторыг данснаас хасаж авлагаар бүртгэсэн.

Хүснэгт 9. Үндсэн хөрөнгө

/мянган төгрөгөөр/

2023 оны эхний үлдэгдэл	1,848,151.5
Нэмэгдсэн	352,418.8
Худалдан авсан	77,267.7
Бусад	275,151.1
Хасагдсан	90,000.0
Акталсан	
Шилжүүлсэн	90,000.0
2023 оны эцсийн үлдэгдэл	2,110,570.4

Эх сурвалж: Заг сумын санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

3.5.7 Өр төлбөр

Өр төлбөр байхгүй.

3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 4,361,526.9 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 4,045,665.4 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 11. Засгийн газрын хувь оролцоо

/мянган төгрөгөөр/

Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	544,528.1	544,528.1	-
Өмч: - орон нутгийн	544,528.1	544,528.1	-
Хуримтлагдсан үр дүн	1,351,913.3	1,607,541.1	255,627.8
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	319,929.9	319,929.9	-
	2,216,371.3	2,471,999.1	255,627.8

Эх сурвалж: Заг сумын санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл үлдэгдэл 2,471,999.1 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 255,627.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүн өссөнтэй холбоотой байна.

3.5.11 Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын 2022.12.19-ний өдрийн хуралдааны 9/08 дүгээр тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 197,850.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 5,000.0 мянга, ОНХС-ийн шилжүүлгийг 189,906.1 мянга, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг 34,000.0 мянга, аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэгийг 644,723.1 мянга, урд оны үлдэгдлийг 612,229.1 мянга нийт 1,683,708.3 мянган төгрөгөөр баталсан бөгөөд 2023.07.06-ны өдрийн 14/04 дугаар тодотгосон тогтоолоор татварын орлогыг 208,350.0 мянга, татварын бус орлогыг 5,000.0 мянга, ОНХС-ийн шилжүүлгийг 229,953.2 мянга, аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэгийг 741,182.7 мянга, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг 34,000.0 мянга, урд оны үлдэгдлийг 639,933.7 мянга нийт 1,860,419.6 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Хүснэгт 12. Орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Орлогын нэр төрөл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
	1 Татварын орлого	208,350.0	327,193.2	118,843.2	157.0%
1.1	ИОТХ	13,000.0	23,747.0	10,747.0	182.7%
1.2	хадгаламжийн хүүгийн орлого	27,900.0	27,662.6	(237.4)	99.1%
1.3	ҮХЭХ борлуулсны албан татвар	3,000.0	4,594.2	1,594.2	153.1%
1.4	Бууны татвар	3,150.0	2,640.0	(510.0)	83.8%
1.5	Улсын тэмдэгт	1,500.0	448.8	(1,051.2)	29.9%
1.6	Газрын төлбөр	1,600.0	2,256.2	656.2	141.0%
1.7	Ан агнуур	-	83,520.0	83,520.0	#DIV/0!
1.8	Газрын дуудлага худалдаа	4,200.0	3,554.7	(645.3)	84.6%
1.9	Хог хаягдлын үйлчилгээний төлбөр	11,700.0	2,682.4	(9,017.6)	22.9%
1.1	ЦХАТ /суутган/	115,500.0	138,212.3	22,712.3	119.7%
1.11	ҮХЭХ-ийн татвар	1,300.0	1,473.5	173.5	113.3%
1.12	Малын тоо толгойн албан татвар	25,000.0	36,101.5	11,101.5	144.4%
1.13	ТТАМАТөлбөр	500.0	300.0	(200.0)	60.0%
	Татварын бус орлого	5,000.0	6,319.1	1,319.1	126.4%
1.14	Хүү торгууль	5,000.0	6,319.1	1,319.1	126.4%
	Нийт	213,350.0	333,512.3	120,162.3	156.3%

Эх сурвалж: Заг сумын ИТХ-ын тогтоол

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 120,162.3 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн ч орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл хадгаламжийн хүүгийн

орлого 237.4 мянга, бууны татвар 510.0 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамж 1,051.2 мянга, газрын дуудлага худалдаа 645.3 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний төлбөр 9,017.6 мянга, ТТАМАТөлбөр 200.0 мянга нийт 11,661.5 мянган төгрөгөөр тасарсан байна.

3.5.12 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71702, 71801, 71802, 72101 гэсэн кодтой 8 хөтөлбөрт зориулан 1,860,419.6 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,500,837.0 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас мянган төгрөгийг 1,231,625.6 мянган төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулж 269,211.3 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд буюу ОНХС-ийн хөрөнгөөс зарцуулсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 5 төсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2022.12.19-ний өдрийн 9/08 дугаар тогтоолоор нийт 1,683,708.3 мянган төгрөгийг баталсан байна.

Хүснэгт 13. Төсвийн төлөвлөлт

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Төсвийн төсөл	Анх батлагдсан төсөв	Зөрүү
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	120,933.0	138,084.9	17,151.9
Засаг даргын Тамгын газар	905,608.4	843,776.5	(61,831.9)
Заг сумын сургууль		114,874.1	
Заг сумын цэцэрлэг		44,475.3	
Эрүүл мэндийн төв		47,931.3	
Соёлын төв		84,606.1	
СХСан		60,000.0	
ОНХСан		349,960.5	
Нийт дүн	1,728,388.7	1,683,708.7	(44,680.0)

Эх сурвалж: Заг сумын ИТХ-ын тогтоол

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын 2022.12.19-ны өдрийн 9/08 дугаар тогтоолоор анх 1,683,708.3 мянган төгрөгөөр баталсан бөгөөд 2023.07.06-ний өдрийн 14/04 дугаар тогтоолоор 1,860,419.6 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Татварын орлогыг 208,350.0 мянга, татварын бус орлогыг 5,000.0 мянга, ОНХС-ийн шилжүүлгийг 229,953.2 мянга, аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэгийг 741,182.7 мянга, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг 34,000.0

мянга, урд оны үлдэгдлийг 639,933.7 мянга нийт 1,860,419.6 мянган төгрөгийг тус тус санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг 741,182.7 мянга, орон нутгийн орлогоос 727,659.9 орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс 224,066.3 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 38,054.2 мянга, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 350.0 мянга, нийт 1,860,419.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч 218,183.4 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна..

Хүснэгт 14. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	Төвлөрүүлэлт
Засаг даргын Тамгын	990,635.60	825,660.40	164,975.20	83.3%	164,975.20
Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	167,643.30	149,886.80	17,756.50	89.4%	17,756.50
Соёлын төв	80,906.10	50,611.80	30,294.30	62.6%	30,294.30
Хоршоо хөгжүүлэх сан	60,000.00		60,000.00	0.0%	
Сургууль	116,067.50	114,180.40	1,887.10	98.4%	1,887.10
Цэцэрлэг	47,275.30	45,119.70	2,155.60	95.4%	2,155.60
Эрүүл мэндийн төв	47,931.30	46,166.40	1,764.90	96.3%	1,764.90
Орон нутгийн хөгжлийн	349,960.50	269,211.30	80,749.20	76.9%	
Нийт дүн	1,860,419.60	1,500,836.80	359,582.80	80.7%	218,833.60

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,500,836.8 мянган төгрөг буюу 80.7 хувьтай байгаа нь ЗДТГ-ын төсвийг 164,975.2 мянга, ИТХ-ын төсвийг 17,756.5 мянга, Ерөнхий боловсролын сургуулийн байр ашиглалтын зардлыг 1,887.1 мянга, сургуулийн өмнөх боловсролын зардал 2,155.6 мянга, Эрүүл мэндийн төвийн төсвийг 1,764.9 мянга, Соёлын төвийн төсвийг 30,294.3 мянган төгрөгөөр тус тус зарцуулаагүй нь голлох нөлөөг үзүүлж байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд дээд шатны төсвийн захирагчаас хуваарилсан 17,650.5 мянга, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны нэмэлт орлогоор 17,704.4 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг олгож, бараа үйлчилгээний зардалд 19,004.4 мянган төгрөгийг зарцуулж, 16,350.5 мянган төгрөгийн орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 15. Нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ЗДТГ	ИТХ	Нийт
Нийт нэмэлт санхүүжилтийн орлого			
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	16,350.5	1,300.0	17,750.5
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	17,704.4		17,704.4
НИЙТ ЗАРЛАГА	34,054.9	1,300.0	35,354.9

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Бараа, ажил үйлчилгээний зардал	17,704.4	1,300.0	19,004.4
Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	-	-
Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	-	-
ТӨВЛӨРҮҮЛСЭН	16,350.5	-	16,350.5

Эх сурвалж: Заг сумын санхүүгийн нэгтгэсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Асуудлын онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Сумын засаг даргын нөөц санг 85,200.0 мянган төгрөгийг баталж, гүйцэтгэлээр 81,915.2 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Тус байгууллагын 2022 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Б.Азбаяр санхүүгийн тайлангийн аудит хийсэн бөгөөд тайлант оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн мэдээллийг хамруулаагүй болно.

Сумын засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд 5 бүлэг, 5 зорилго, 86 зорилттойгоор төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилтын хүрээнд хэрэгжилтийг 78.0 хувийн гүйцэтгэлтэй үнэлжээ.

3.5.5 Аудитын гол асуудал

Тайлант онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан нийт 1,860,419.6 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр нийт 1,500,836.8 мянган төгрөгийг зарцуулж, 80.7 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.

Тус сум нь 14 нэр төрлийн орлогоор 213,350.0 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээс 333,512.2 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлого 156.3 хувьтай биелүүлсэн.

Сумын ТТЗ-ийн харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяалагдах 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сангийн нийт 4 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэн байна.

Төрийн аудитын байгууллагаас Заг сумын Засаг даргын харьяа байгууллагад аудит хийсэн хэлбэрийг дараах хүснэгтээр үзүүлэв.

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Байгууллагын нэр	Байгууллагын тоо				Аудитын санал дүгнэлтийн төрөл				
	Хамрагдвал зохих	Хамрагдсан	Гүйцэтгэсэн		Бүгд	Үүнээс			
			Бие дааж дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан		Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
ЗДТГ	1	1		1					
ИТХурал	1	1		1					
ОНХС	1	1		1					
СХС	1	1		1					
НИЙТ ДҮН	4	4		4					

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сангийн нийт 4 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 4 байгууллагыг түүвэрт хамруулсан.

Нийт илэрсэн зөрчлөөс санхүүгийн тайлангийн 17,941.7 мянган төгрөгийн зөрчил илэрчээ. Хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт №17. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчлийн дүн		Залруулга		Үүнээс: Залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт					
					Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн зөрчил										
ЗДТГ	5	17,734.7	1	11,548.0	2	1,151.7			2	5,035.0
ИТХ	1	207.0			1	207.0				
СТА зөрчлийн дүн	6	17,941.7	1	11,548.0	3	1,358.7			2	5,035.0
СТА-аар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал										
Нийцлийн аудитын дүн										
Нийт дүн										

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Харьяа байгууллагуудын аудитаар илэрсэн зөрчлийг хүснэгтээр дэлгэрэнгүй харуулбал:

Хүснэгт-18: Харьяа байгууллагуудын аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
А	1	2	3	4	5
Харьяа төсвийн байгууллагуудын дүн		17,941.7			
Засаг даргын тамгын газар		17,734.7			
Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл					
1	БҮТЭЗ-ийн зардлаас 3.4 сая төгрөгийн өртөгтэй 2-ш камер авч тусгай зориулалтын материалд орлого авсан.	3,400.0	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	Д.Гантуул, Ж.Отгонбаатар
2	Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах өдөр, Зэвсэгт хүчний 102 жилийн ой, сүсэгтэн олонд ном хуруулах, тэмцээн уралдаанд дэмжлэг үзүүлэх гэх мэт зориулалт бус зардлууд гаргасан.	1,635.0	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	Д.Гантуул, Ж.Отгонбаатар
3	Сум дундын ойн ангиас үнэ төлбөргүй олгосон өвс тэжээлийг санхүүгийн тайланд орлого аваагүй.	11,548.0	Санхүүгийн тайланд залруулга хийсэн	Дарга, нягтлан бодогч	Д.Гантуул, Ж.Отгонбаатар

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
4	Эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах өдрийг тохиолдуулан тушаал гаргаж хөрөнгө зарцуулсан байна.	702.0	Төлбөрийн акт	Дарга, нягтлан бодогч	Д.Гантуул, Ж.Отгонбаатар
5	Сан хариуцсан Нягтлан бодогч Д.Бадамхоролд 2023.04.11-ны өдрөөс жирэмсэн амаржсаны чөлөө олгосон тушаал гаргасан боловч нийгмийн даатгалын шимтгэлийг төлөөгүй байна.	431.7	Төлбөрийн акт	Дарга, нягтлан бодогч	Д.Гантуул, Ж.Отгонбаатар
Дүн		17,734.7			
ИТХ		207.0			
Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл					
1	Эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах өдрийг тохиолдуулан тушаал гаргаж эмэгтэйчүүдийн зөвлөлд хөрөнгө зарцуулсан байна.	207.0	Төлбөрийн акт	Дарга, нягтлан бодогч	С.Туяацэцэг, Ж.Отгонбаатар
Дүн		207.0			
Дүн		17,941.7			

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

3.5.6 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тус төсөл хэрэгжих хугацаанд нийт 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр нийт 1,860,419.6 мянган төгрөгийн төсөв баталж, гүйцэтгэлээр 1,500,836.8 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Хүснэгт 15. Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	Заг сумын Засаг дарга	1,860,419.60	1,500,837.00	359,582.60	80.7%
1	70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага	167,643.30	149,886.80	17,756.50	89.4%
	80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	165,143.30	147,471.80	17,671.50	89.3%
	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	2,500.00	2,415.00	85.00	96.6%
2	70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	990,635.60	817,910.50	172,725.10	82.6%
	80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	466,473.20	423,134.90	43,338.30	90.7%
	80106 Баг хорооны үйл ажиллагааны зардал	97,237.40	92,868.70	4,368.70	95.5%
	81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	85,200.00	81,195.20	4,004.80	95.3%
	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	52,285.00	22,260.60	30,024.40	42.6%
	81701 Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх зардал	279,240.00	198,271.40	80,968.60	71.0%
	82212 хур хог хаягдал, орчны бохирдол	10,200.00	179.70	10,020.30	1.8%

Заг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

3	71602 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	47,931.30	46,166.40	1,764.90	96.3%
	80112 Нийтлэг үйлчилгээ	47,931.30	46,166.40	1,764.90	96.3%
4	71702 Соёл урлаг	80,906.10	50,611.80	30,294.30	62.6%
	80112 Нийтлэг үйлчилгээ	80,906.10	50,611.80	30,294.30	62.6%
5	71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	47,275.30	45,119.70	2,155.60	95.4%
	80112 Нийтлэг үйлчилгээ	47,275.30	45,119.70	2,155.60	95.4%
6	71802 Ерөнхий боловсрол	116,067.50	114,180.40	1,887.10	98.4%
	80112 Нийтлэг үйлчилгээ	116,067.50	114,180.40	1,887.10	98.4%
7	70503 Орон нутгийн зорилтот орон оруулалт	349,960.50	276,961.40	72,999.10	79.1%
	83401 ОНХС-Итгэлцүүрээр тооцох	194,556.90	188,670.00	5,886.90	97.0%
	80904 Нийгмийн зориулалттай барилга	95,007.30	27,895.10	67,112.20	29.4%
	83403 ОНХС - Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	1,540.70	1,540.70	-	100.0%
	83405 ОНХС - Малын тоо толгойн албан татвар	25,000.00	25,000.00	-	100.0%
	83406 ОНХС - Бусад	33,855.60	33,855.60	-	100.0%
8	72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	60,000.00	-	60,000.00	0.0%
	82611 Жижиг дунд үйлдвэрийг дэмжих	60,000.00	-	-	0.0%
	Нийт дүн	1,860,419.60	1,500,837.00	359,582.60	80.7%

Эх сурвалж: Заг сумын Засаг даргын нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Заг сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Наранцэцэг гүйцэтгэж, хяналтыг ахлах аудитор М.Алтантуяа, дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийлгэх хүсэлтийг Заг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 08-ний өдрийн 1/06 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2022 оны

жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн үйл ажиллагааны зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 1.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн үйл ажиллагааны зардал 1,026,170.3 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 10,261.2 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 7,183.2 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг гүйцэтгэлийн үе шатанд хянаж үзээд шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.5 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Заг сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар “Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой 2,562.0 мянган төгрөгийн 3 зөрчил илэрч 1,635.0 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд зөрчил давтан гаргахгүй байх зөвлөмж, 927.0 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон. Тогтмол зардлын батлагдсан төлөвлөгөөг 87%-ийн гүйцэтгэлтэйгээр зарцуулж 47,358.4 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

4.6 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.6.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил илрээгүй.

4.7 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.7.1 Завсрын аудитын талаар

Тайлант хугацаанд завсрын аудит хийгээгүй болно.

4.7.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 4 алдаа, зөрчил илэрснээс алдаа, зөрчил давтан гаргахгүй байх 4 зөвлөмж хүргүүлсэн ба зөвлөмжийн хэрэгжилтийг сумын Засаг даргын 2023 оны 06 дугаар сарын 15-ний өдрийн 3/108

тоот албан бичгээр ирүүлж хэрэгжилтийг тооцсон байна. Хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 16. Өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмж

/ мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	4	0	4	0	0	0	100
Нийт	4	0	4	0	0	0	100

Эх сурвалж: Шийдвэрийн хэрэгжилт

4.8 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

байхгүй

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 11,661.5 мянган төгрөгийн 1 зөрчил¹ илэрсэнд алдаа зөрчлийг дахин давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Төсвийн орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогоос хадгаламжийн хүүгийн орлого 237.4 мянга, бууны татвар 510.0 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамж 1,051.2 мянга, газрын дуудлага худалдаа 645.3 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний төлбөр 9,017.6 мянга, ТТАМАТөлбөр 200.0 мянга нийт 11,661.5 мянган төгрөгөөр тасарсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.8², Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.3³ дахь заалт, мөн үнэлгээ ба хуваарилалт гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг үндэслэлтэй төлөвлөж, зарцуулах зөвлөмжийг хүргүүлэв.

2. Дотоод хяналт хариуцлагатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Заг сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 6,393.7 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 1,358.7 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 5,035.0 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд зөвлөмж өгсөн байна.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

² Сум, дүүргийн төсвийн татварын орлого дараах орлогоос бүрдэнэ

³ жинхэнэ хэрэгжилтийн

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14.2.10⁴ дахь заалтыг зөрчсөн бөгөөд “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Харьяа төсөвт байгууллагуудын санхүү төсвийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг сайжруулж, хариуцлагыг дээшлүүлэх, төсвийн сахилга батыг дээшлүүлж, өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Заг сумын Засаг дарга	2	18,055.2					2	18,055.2				
Дүн	2	18,055.2					2	18,055.2				

⁴ өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх.
Аудитын код: БНА-2024/4/НА-СТА-ТТЗ